

Quid novi?

Carta d'informació de la Unió Llatina
Octubre-desembre de 2009

ACTIVITATS DE LA UNIÓ LLATINA

COL·LOQUI "FORMACIÓ PERMANENT I CULTURA DE PAU"

Per tal de confrontar diferents experiències d'educació per a la pau i d'educació ciutadana, la Unió Llatina organitza el col·loqui internacional "Formació permanent i cultura de pau" els 23 i 24 de novembre, a la sala d'actes del Consejo Escolar del Estado, a Madrid.

Participaran a aquest col·loqui responsables de diferents institucions que treballen al sector extraescolar al Brasil, Xile, Colòmbia, Espanya, Guinea Bissau, Haití, Itàlia, Mèxic i l'Uruguai.

TRADUCCIÓ CIENTÍFICA I TÈCNICA EN LLENGUA PORTUGUESA

La Unió Llatina i la Fundação para a Ciência e a Tecnologia, amb la col·laboració de la Representació de la Comissió Europea a Portugal i l'Associação Portuguesa de Tradutores, organitzen cada any un seminari amb motiu de l'entrega del Premi de traducció científica i tècnica en llengua portuguesa. El darrer (Lisboa, Portugal, 16 de novembre de 2009) s'articularà entorn de dues conferències magistrals i una taula rodona sobre el futur de la traducció, i s'acabarà per l'entrega del Premi.

MULTICULTURALITAT I PLURILINGÜISME-TRADICIÓ ORAL I EDUCACIÓ PLURILINGÜE

Del 26 al 28 d'octubre a Bissau, es va celebrar el seminari de llançament del projecte regional Multiculturalitat i plurilingüisme-Tradició oral i educació plurilingüe que concerneix el Cap Verd, la Guinea Bissau i el Senegal. Es basa en la col·lecta de patrimoni immaterial: contes de la tradició oral dels tres països. Aquesta col·lecta servirà de suport a l'elaboració d'un llibre de classe en els sistemes educatius dels països en qüestió. Els Ministeris d'Educació i Cultura de cada país assumeixen la responsabilitat de la realització del projecte.

EXPOSICIÓ DELS PREMIATS DEL PREMI UNIÓ LLATINA-MARTÍN CHAMBI DE FOTOGRAFIA 2008

La Unió Llatina i el cinema Le Nouveau Latina (París), presenten l'exposició dels premiats ex aequo del Premi Unió Llatina-Martín Chambi de fotografia 2008, composta de la sèrie "Isabel" de Katrina Fernández Dunsterville (Veneçuela) i de la sèrie "Deshabitaciones" de José Ramón Moreno Fernández (Espanya). L'exposició té lloc a la Galeria Renoir del cinema Le Nouveau Latina del 20 d'octubre al 16 de novembre.

La Unió Llatina, que té com a vocació promoure la diversitat cultural i el plurilingüisme a l'espai llatí i més enllà de les seves fronteres, està en ple canvi estructural i programàtic.

En aquest replantejament i redefinició de la seva política general, la comunicació apareix com un eix al que s'ha de parar una atenció prioritària. És imprescindible que el conjunt dels nostres interlocutors i el públic en general puguin tenir accés al contingut de les nostres accions i que s'obri un diàleg pel que fa a la seva validesa.

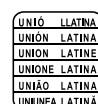
Aquesta és la raó per la que, a més de l'existència de la pàgina internet, hem decidit la instauració d'un instrument de comunicació suplementària: un Butlletí d'Informació trimestral que esdevindrà l'ocasió de fer el balanç de les activitats de la nostra Organització.

A la rubrica "Activitats" donem resposta a una demanda general de comunicar millor amb els altres, i de fer un esforç de visibilitat revelant les nostres activitats, les que ja han tingut lloc i les que tenim projectades per al futur immediat.

La rubrica "Opinió" oferirà la possibilitat de convidar una personalitat de renom a participar al debat. En el present número, l'honor d'inaugurar la sèrie escau al Secretari General de la Unió Llatina.

Una tercera secció, "Focus", tractarà de diferents temes que poden interessar als nostres lectors.

Mitjançant aquesta cita trimestral amb els nostres lectors volem contribuir a sensibilitzar-los millor a la problemàtica actual vinculada a la diversitat lingüística i cultural, pedres angulars del nostre treball diari.

UNIÓ LLATINA

131 rue du Bac, 75007 Paris
33(0) 1 45 49 60 60
www.unilat.org

SEMINARI LA INTERCOMPRESIÓ ENTRE LES LLENGÜES, UN REpte PER A L'ESPAI ANDÍ

Animat per experts, aquest seminari es va celebrar a la Universitat Ricardo Palma, Lima (Perú) els 15 i 16 d'octubre de 2009, i va tractar de la valoració de la intercomprensió entre les llengües com a objecte d'investigació i com a instrument de política de cooperació interlingüística, per tal d'afavorir la creació de dispositius de formació i desenvolupar una xarxa llatinoamericana de formadors de formadors.

SALÓ INTERNACIONAL D'ART CONTEMPORANI (SIART) A BOLÍVIA

La Unió Llatina organitza, del 8 d'octubre al 14 de novembre, la 6ª edició de la Biennal Internacional d'Art Contemporani coneguda sota el nom de SIART. Artistes de 26 països participen en aquest esdeveniment que té lloc a diferents espais de la ciutat de La Paz, per commemorar els 200 anys de la rebel·lió de la ciutat contra la colònia espanyola i també per a celebrar el fet que hagi estat escollida Capital Iberoamericana de les Cultures 2009.

LLENGÜES I DIÀLEG INTERCULTURAL A UN UNIVERS EN GLOBALITZACIÓ

El mes d'octubre es van publicar les actes del congrés que va tenir lloc el mes de desembre de 2008 a L'Havana.

La primera edició, amb les ponències rebudes a la data del Congrés, s'havia distribuït al públic el dia de la inauguració. Aquesta edició conté el conjunt de les ponències i conferències especials, els pòsters exposats, el contingut dels tallers i taules rodones, així com la Recomanació de L'Havana per a la professió de traductor –fruit dels debats que van permetre als participants reflexionar conjuntament i determinar solucions a favor del plurilingüisme.

PUBLICACIONS DE LA DIRECCIÓ CULTURA I COMUNICACIÓ

La Direcció Cultura i Comunicació presenta quatre noves publicacions: l'edició 2009 del concurs "Terminemos el cuento" que reuneix els finals del conte de Jorge Edwards "El botero de don Claudio", proposats pels 15 guanyadors del concurs; la recopilació d'assaigs guanyadors del concurs "Conoce y evalúa tu patrimonio inmaterial" i la traducció al portuguès de "La belle roumaine", obra de Dumitru Tsepeneag, premiat amb el Premi Unió Llatina de Literatures Romàniques 2008.

PREMI UNIÓ LLATINA-FESTIVAL DE BIARRITZ DE LA PEL·LÍCULA DOCUMENTAL

En el marc del 18º Festival Biarritz Amérique Latine, Cinémas et Culture que es va celebrar entre el 28 de setembre i el 4 d'octubre, el Premi Unió Llatina-Festival de Biarritz de la pel·lícula documental fou atorgada a "Mi vida con Carlos" de Germán Hertz (Xile / Espanya, 2008). D'altra banda, també en el marc del Festival, la Unió Llatina es troba a l'origen d'una jornada de trobades professionals de documentalistes llatins que va tractar de la formació i la difusió del documental.

SIMPOSI INTERNACIONAL SOBRE EL MULTILINGÜISME AL CIBERESPAI

Organitzat a Barcelona els 29 i 30 de setembre per Linguamón-Casa de les llengües i Maaya, amb el suport institucional de la UNESCO, la Unió internacional de les telecomunicacions, l'Organisation internationale de la francophonie i la Generalitat de Catalunya, té per a objectiu principal fomentar una reflexió sobre el que està en joc pel que fa a la diversitat lingüística a internet, per tal de definir les prioritats d'accions i polítiques a favor d'una major presència de les llengües al ciberespai.

DIADA INTERNACIONAL DE LES LLENGÜES

Organitzada el 12 de setembre a l'Equador, amb la col·laboració de diverses institucions associades, aquesta Diada va tenir per objecte ampliar el camp dels coneixements individuals a l'àmbit de les llengües i promoure el coneixement de noves cultures i la comprensió a l'àmbit internacional. El públic va poder descobrir els diferents mitjans d'aprendre una nova llengua mitjançant espais d'informació i la participació a tallers paral·lels.

PREMI UNIÓ LLATINA-OPERA PRIMA AL FESTIVAL DE LIMA

En el marc del Festival de Cinema de Lima "XIII Encuentro Latinoamericano de Cine", organitzat del 7 al 15 d'agost per la Universitat Catòlica del Perú i recolzat per la Unió Llatina, el Premi Unió Llatina-Opera Prima ha estat atorgat a la pel·lícula "Los Paranoicos" del realitzador argentí Gabriel Medina, entre les 32 pel·lícules seleccionades.

CONCURS DIÀLEG LLATÍ A BOLÍVIA

Organitzat amb el Centro de Estudios Brasileños i l'Association de professeurs de français, aquest concurs d'intercomprensió entre sis llengües romàniques es dirigia a joves estudiants i va tenir en compte, sota una forma lúdica, la promoció de l'aprenentatge de les llengües llatines i la sensibilització a la relació que existeix entre elles. Aquesta nova edició del concurs va reunir 225 alumnes bolivians. Una entrega de premis fou organitzada el passat 31 de juliol.

3ª EDICIÓ DEL PREMIO PANHISPÁNICO DE TRADUCCIÓN ESPECIALIZADA

Va guanyar el premi Rose Marie Vargas per l'obra "Perfiles de la protesta: política y movimientos sociales en Bolivia", traducció de l'anglès de l'obra original "Patterns of Protest: Politics and Social Movements in Bolivia", de John Crabtree.

L'entrega del premi va tenir lloc el 24 de juny a la seu de l'Aliança Francesa de La Paz, en presència de traductors, funcionaris, diplomàtics i professors d'idiomes. Fou precedida per dues conferències –una impartida pel director de la DTIL una altra per Érick Rousseau, conseller cultural de l'ambaixada de França a Bolívia.

JORNADA CIENTÍFICA "MODERNITZACIÓ DE LES LLENGÜES DEL MERCOSUR"

L'objectiu d'aquest seminari (Asunción, Paraguai-del 22 al 26 de juny de 2009) era equiparar la llengua guaraní a les dues altres llengües del Mercosur. Va donar lloc a la creació d'una xarxa de terminòlegs dedicada a la col·lecta terminològica i la formació en terminologia per la llengua guaraní. Organitzat per la Unió Llatina, la Universitat Nacional d'Asunción i l'Ateneu de Llengua i Cultura Guaraní, el seminari va rebre el suport de l'Ajuntament d'Asunción, la Secretaria Nacional de Cultura, la Comisión Nacional de Bilingüismo i la Red de Cooperación Intercultural Multilingüe.

LLATINITAT, CULTURA I DESENVOLUPAMENT

La Unió Llatina sempre ha sabut fer cara a les vicissituds i els obstacles per a defensar i promoure els seus dos grans objectius, la diversitat cultural i el plurilingüisme, condicions indispensables per un món de diàleg i pau. Arran d'una sèrie de reformes que afecten tant a la forma com al contingut de l'organisme, però de les que es podran veure molt ràpidament els efectes, la Unió Llatina pretén ésser una organització eficaç, pragmàtica i empírica, capaç d'obtenir resultats que poden interessar al conjunt dels seus Estats membres, i també a la comunitat internacional i als seus sectors més joves i més desfavorits. La Unió Llatina es compromet a treballar en aquest sentit, pròxim de l'Aliança de les Civilitzacions, tenint com a preocupació constant els conceptes de Cultura i Desenvolupament.

La Unión Latina tiene ya una larga vida y experiencia acumuladas. Pese a las diversas vicisitudes por las que ha tenido que atravesar, como cualquier otra Organización de carácter internacional, ha sabido hasta la fecha ir sorteando los obstáculos para hacer frente a los obstáculos que iban surgiendo en su defensa de los dos grandes objetivos que justificaron su creación: la diversidad de las culturas y el plurilingüismo.

Objetivos ambos que entrañan, de forma medular, un compromiso con el diálogo, con el respeto de los demás, con la valoración de todas las identidades, con la necesidad de derribar diques y no levantarlos, con la íntima convicción de que el conocimiento y la aceptación del Otro (de la cultura que no es la mía, del idioma que me es ajeno, de la religión, los usos y costumbres que muchas veces desconozco hasta en su más mínima existencia), así como el respeto por la identidad de cada individuo o grupo de individuos, son la mejor senda que se pueda transitar en busca de un mundo en el que impere la concordia, la paz y el desarrollo.

Porque los conceptos de Cultura y Paz, de Cultura y Desarrollo, caminan de la mano y porque esas son las manos que la Unión Latina desea estrechar para hacer camino con ellas. De ahí nuestro compromiso con toda la programación que se deriva del concepto de Cultura y Desarrollo. De ahí también nuestro afán por trabajar próximos a la Alianza de Civilizaciones, a los afanes y

objetivos que han determinado su creación y condicionan sus trabajos.

Obviamente, para conseguir ser útiles en este orden de ideas hay que hacer de la Unión Latina una Organización eficaz y pragmática. Y ello implica poner en marcha una serie de reformas que afectan tanto al continente como al contenido del organismo y que han debido ser tomadas, precisamente, en momentos de particular dificultad para todos los países de la Comunidad internacional. Pero los primeros pasos están ya dados y es seguro que podremos ver los resultados en un corto período de tiempo.

La pregunta que todos debemos hacernos, ante una situación crítica como la que se atraviesa actualmente, no es la que muchos propugnan, a saber, que hay que darle una especificidad propia que permita diferenciarla netamente de los demás Organismos que trabajan en los sectores de la Cultura y las Lenguas. Si hubiera que responder cabalmente a esa pregunta, muchas de las Organizaciones internacionales existentes deberían de inmediato pasar a mejor vida. Tampoco creo que la pregunta deba referirse a la naturaleza de la "latinidad" como elemento catalizador suficiente que justifique la presencia y actividad de la Unión Latina. No sería difícil, en tal caso, individualizar parámetros que debilitasen hondamente nuestra realidad.

La pregunta debe ser: ¿sirve para algo un Organismo Internacional, cuya vida y experiencia tiene ya una larga trayectoria?

Y más concretamente, ¿sirve para algo un Organismo internacional llamado Unión Latina?, ¿lleva a cabo acciones que justifiquen su existencia? Este es el tema de fondo y este es el compromiso de los que trabajamos hoy en la Unión Latina: hacer de ella un Organismo eficaz, empírico, capaz de obtener resultados que interesen a todos sus miembros, pero también al conjunto de países de la Comunidad internacional. Saber visualizar, identificar y abordar, los problemas que más preocupan a aquella Comunidad y, de modo muy especial, a sus sectores más desasistidos y también más jóvenes.

He querido en este primer Punto de Vista enfocar la atención precisamente a estas realidades porque quiero también que haya constancia de que no podemos permitirnos el lujo de navegar por las procelosas aguas de la divagación, la demagogia o el folklorismo. Tenemos que pisar el suelo firme de la realidad, ser capaces de abordar la problemática contemporánea con seriedad y honestidad. Y esa problemática no puede estar nunca alejada del Desarrollo, cuya carencia sigue manteniendo vivo y actuante el flagelo de la ignorancia, de la enfermedad y del hambre, ni tampoco de la Cultura, que es la más generosa puerta abierta hacia el diálogo, la comprensión y la paz.

José Luis Dicenta
Secretari General de la Unió Llatina

FOCUS

LES DIÀSPORES I INTERNET

Les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), i més concretament la telefonia mòbil i internet, poden obrir nous horitzons del món de l'emigració.

De fet, els emigrants ja utilitzen els seus telèfons portables per a comunicar amb els seus punts de contacte en els seus països d'origen i en els seus països d'acollida abans de començar el "viatge de l'esperança", quan arriben al seu destí i, sovint, durant el viatge que es fa de vegades en condicions dramàtiques.

Això explica, més enllà d'altres factors, el creixement exponencial de la telefonia mòbil a les zones afectades pel fenomen migratori. De certa manera, això ja es produeix amb l'internet, gràcies a la implantació de cada cop més cibercafès que trobem avui en dia als centres de les grans i petites ciutats dels països en desenvolupament, de vegades fins i tot als pobles més aïllats.

Les TIC modifiquen la percepció del temps i l'espai, acosten la gent físicament distant, ajuden a aquells que es veuen obligats a emigrar per raons econòmiques o polítiques a mantenir vincles afectius i, de vegades, professionals amb membres de la família i altres persones que viuen a milers

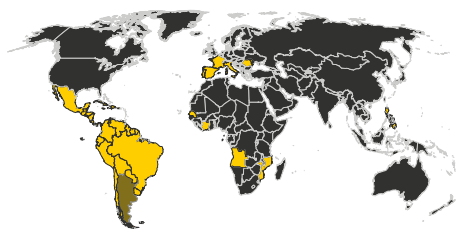
de quilòmetres. Però les TIC també poden ajudar a crear "ponts telemàtics" (portals web dedicats) entre les comunitats d'immigrants i els territoris d'origen, no només per a facilitar el contacte personal, sinó també per a una participació activa i conscient dels immigrants en els processos de desenvolupament a les zones d'origen marginalitzades. Algunes organitzacions internacionals com el PNUD i el Banc Mundial comencen a experimentar internet per a fer que els immigrants tinguin accés a les activitats de cooperació dels seus països d'origen i donar suport eventualment, com a donants o pels coneixements tècnics i professionals, projectes de desenvolupament a nivell local. Internet pot també permetre el seguiment a distància d'aquests mateixos projectes així com el control dels resultats esperats.

La Unió Llatina, en coherència amb els seus compromisos estratègics en el sector de Cultura i Desenvolupament, elabora actualment un projecte perquè es comprometin les diàspores culturals (món del

cinema, l'espectacle, artistes, escriptors, intel·lectuals, experts) dels països rics cap a les realitats culturals dels països d'origen. Internet pot servir per a mobilitzar a gran escala aquestes forces, pot ajudar a crear nous vincles amb experiències allunyades però que tenen orígens comuns, pot també, entre els ciutadans dels països d'acollida i els que s'han quedat als territoris d'origen, promoure i concretar nous vincles i formes de solidaritat gràcies a les grans potencialitats de mobilització del món de la cultura. Al mateix temps, aquest procés podria ser molt eficaç per al desenvolupament, a l'àmbit internacional, del patrimoni cultural, material o immaterial, de les regions històricament distants o marginalitzades.

Marco Calamai

Responsable de la Direcció Cultura i Comunicació de la Unió Llatina

Andorra	Ecuador	Itàlia	República Dominicana
Angola	El Salvador	Mèxic	República Moldova
Bolivia	Espanya	Moçambique	Romània
Brasil	Filipinas	Monaco	San Marino
Cabo Verde	France	Nicaragua	São Tomé e Príncipe
Chile	Guatemala	Panamà	Sénegal
Colòmbia	Guiné-Bissau	Paraguai	Timor-Leste
Costa Rica	Hàiti	Perú	Uruguay
Côte d'Ivoire	Honduras	Portugal	Venezuela
Cuba	Observadors permanents: Argentina, Ordine di Malta, Santa Sede.		

UNIÓN LLATINA

131 rue du Bac, 75007 Paris
33|0 1 45 49 60 60
www.unilat.org

